

Fakta

Oljuting í Listaskálanum

“Hava vit fingið gagn av grein 10 og 11 í kolvetnislógini, sum heimilar protektionistiskar ásetingar í leitingarloyvum um

- brúk av føroyskari arbeiðsmegi v.m.
- at allur flutningur skal um føroyska bryggju og flogvøll?

Eiga vit at halda fast um slíkar ásetingar fram eftir?”

Hetta var heitið á tjakvevnum á Oljutinginum í farnu viku í Listaskálanum.

Við pallborðið sútu:

- **Hermann Oskarsson**, formaður í Búskaparráðnum og stjóri á Hagstovu Føroya
- **Rúna Hilduberg**, stjóri á Granskingarráðnum
- **Magni Arge**, formaður í Oljufelagnum og stjóri á Atlantic Airways
- **Ben Arabo**, formaður í FOIB (Føroya Oljuídnáðarbólki) og stjóri á Føroya-deildini hjá Amerada Hess

Orðstýrari var **Malan Johansen**, samskipari í Vinnuhúsinum.

Framhald av síðu 14

vinnuna, sum framvegis er stórus, eitt nú 15% avdráttur fyri fiskimenn. Tað er nógvar tíggitals milliónir. Síðani er tað flutningsstudningurinn. Síðani Als. So tað er eitt stórt mistak, um fólk halda, at fiskivinnan er studningsfri.

Formaðurin í Búskaparráðnum sær fyrri sær, at virkuliga truplar tíðir eru fyrri framman, tí tú kanst ikki taka eitt fólk frá, sum røkir heimamarknaðin. Vit hava ikki ein gang bústaðir til fólk sum er ella kunnu veita tær neyðugu vælferðartænasturnar. Tú skal taka tey úr fiskivinnuni. Tað er ein trupulleiki at umstilla fólkini. Vit vilja so fegin vera ein fiskivinnutjóð, men eg eri visur í, at kemur eitt stórt oljувirksemi, so hvørjur fiskivinnan.

Hermann Oskarsson heldur, at skulu vit hava oljувinnu, so eiga vit ikki

at satsa uppá virkseimi her. -Lat okkum koyra alt út um og lova okkum sjálvum, at vit ikki taka tað inn tvs. bæði oljuna og tey mongu arbeiðini, sum eru knýtt á henni. Ístaðin skulu vit fáa oljupengar gjøgnum skatt og avgjöld.

Oljupengar til komandi ættarlið

Hermann Oskarsson er ikki ein teirra, sum heldur, at vit eiga at leggja lok á oljuna. Hann heldur tað er sera gott, um vit finna olju. Tað er eitt ríkidømi, sum vit í minsta lagi kunnu geva víðari til komandi ættarlið. Man kann næstan ikki vera so heppin, sum vit eru. Vit eiga eina bankabók, sum nú er fiskur. Vit fáa so eina aftrat, sum er olja. Tað er gott. Um ikki annað kunnu vit geva tað vekk.

- Tað verður oftani sagt, at vit fyrireika okkum ov lítið og tosa ov lítið um hetta nýggja og um avleiðingarnar av eini oljувinnu!

- Vit snakka ikki ov lítið. Men vit krevja ov lítið av hvørjum øðrum at taka konsekventar avgerðir – og vit eiga at krevja av politikarunum, at teir ikki siga, at vit skulu hava bæði.

Annars heldur formaðurin í Búskaparráðnum, at seinasta Oljutingið var ein finur deblatfundur og sær hann fegin fleiri av slíkum slag, soleiðis at eisini alt Føroya fólk kann dragast inn í eitt týðandi kjak um framtíðina – hjá ikki minst okkara eftirkomarum – og sum hann heldur skal byggja á so fá krøv um almenna uppblending sum tilber.

Ikki protektionismu men rímulig krøv:

– Vóru eingi krøv endaði alt aðrastaðni

– Var einki krav um føroyskan kaikant, tá oljufelagini fóru undir at gera iløgur í leiting við Føroyar, so hevði alt virkseimið verið stýrt úr Aberdeen og Stavanger, og ikki ein føroyingur hevði verið í hesi vinnu. So avgjörður er Magni Arge, formaður í Oljувinnufelagnum

OLJUTING UM KAIKANTUR

Jan Müller

- Ein keikantsregul er í míni verð ikki neyðturviliga eitt protektionistiskt átak, tí tú hevur reglur í øllum londum um, hvussu tú flytur vørur og fólk inn, at vørur skulu tollast og fólk skulu gjøgnum eftirlit. Tí dugi eg ikki at siggja nakað skeivt í at hava tað áseting her sum aðrastaðni.

Magni Arge visir til grein 10, har tað stendur, at oljufelagini verða eggjað til at medvirka til at forleikamenna føroyska vinnu og til at geva føroyskari vinnu ein fair møguleika at bjóða uppá tey arbeiði, sum útforast her – og at tey hava atlit til at fáa føroyska vinnu og arbeiðsmegi upp í arbeiðið.

Hann visir tó á, at hetta er longu modererað nógvi, tí tað verður jú eisini sagt, at hetta skal vera uppá kappingarførar treytir.

- Tí haldi eg ásetingarnar eru sera bleytar í dag og dugi tí heldur ikki at siggja, at oljufelagini hava so stórar trupulleikar av teimum ella skilja tað sum ein trupulleika. Eg meti heldur ikki, at hetta er við til at leggja nakra føroyska vinnu í kuvøsu, men tað at oljufelagini átaka sær av medvirka til at forleikamenna eina føroyska vinnu kann bara vera føroyskari

vinnu og oljувinnuni til góðar uppá longri sikt. Tí tað ger okkum fjar fyrri at taka við avbjóðingini, um talan verður um viðvarandi og vaksandi ídnað, sum vil vera náttúrligur hjá føroyingum at takast við, tí hann liggur inni á okkara øki. Tað ger eisini, at oljувinnan hevur ein mentan sparringspartnara í Føroyum, sum kann veita teimum tær tænar, ið felagini vilja hava.

Magni Arge dámar sera væl eitt orðaskifti sum tað, ið var í Oljutinginum, men hann heldur tó, at Hermann Oskarsson hevur misskilt, hvat ásetingarnar í sambandi við oljuleiting hava til endamáls. Og endamálið er ikki protektionismu heldur formaðurin í Oljувinnufelagnum fyrri.

Má vera við frá fyrsta degi

Hann visir annars á, at tað í øðrum lagi er sera umráðandi, at vit eru við frá fyrsta degi av, tá ið man tekur upp oljувinnu í Føroyum, og tað hevur man eisini tibatúr gjørt. Er tú ikki við frá fyrsta degi, so kann tað vera sera trupult at sleppa inn aftur seinni. Men er tú við frá fyrsta degi fær tú eisini lært teg og plaserað teg hjá oljufelagnum.

- Eingin sigur, at vit skulu halda fram at eggja so kraftiga til at brúka føroyska vinnu og arbeiðsfólk, tá tú kemur víðari við oljufelagnum har tú t.d. mennir eitt felt. Tað er nakað, sum kann vera sera sera arbeiðskrevjandi, og sum tá kann gera, at tú avlagur alt tað arbeiðsmynsturið, sum vit annars kenna tað í Føroyum í dag.

Tað heldur hann vit mugu vit taka upp til meting, at vit koma hartil. Men sum er dugir hann ikki at siggja, at tað hevur havt so stóra ávirkan á

Rúna Hilduberg, stjóri í Granskingarráðnum, og Magni Arge, formaður í Oljувinnufelagnum

føroyska búskapin. Tað er relativt fá fólk, sum hava verið vkrin í oljувinnu til í dag.

Magni Arge heldur tað vera skeivt skilt, um man heldur vit við ásetingunum (tvs. grein 10 og 11, blaðm.) eru farin at stuðla vinnuni og seta órímulig og avlagandi krøv. Lógin krevur bara, at man skal geva føroyskum fyrirtøkum ein ærligan møguleika at bjóða uppá arbeiði og eru tey kappingarfør so at kunna vinna tey. At tú eisini gevur føroyskari arbeiðsmegi møguleika at koma í arbeiði, um hon annars er kvalifiserað til tað. Tað merkir ikki, at vit skulu forfordulelast í mun til onnur heldur hann.

Avgerðin liggur í framtíðini

Uppá fyrispurning um vit eiga at taka oljuna í land í Føroyum og harvið skulu innflyta arbeiðsmegi ella als ikki taka oljuna til lands her, heldur Magni Arge, at tað góð tíð at taka støðu til tað. - Tá vit skulu taka støðu til menning av einum felti er eisini rætt at tosa um, hvat hetta krevur og hvussu fiskivinnan sær út til ta tíð. Hevur verið fiskaloysi í nógvi ár, so vil man fegin hava eina stóra olju-

vinnu. Men hevur tað hepnast væl at røkja okkara grunnar, og vit hava eina værlíkna fiskivinnu, so kunnu vit siga, at vit hava bert áhuga í at fáa oljувinnu í minni mun.

Og hann heldur fram: - Men tess meira forleika vit hava á økinum, tá vit skulu taka støðu, tess betri møguleikar hava vit at meta um, antin vit skulu fara til høgri ella vinstru tá. Men standa vit tá á berum og við ongum forleika, tá hava vit ikki nógvi at velja í.

Magni Arge heldur tí, at vit ganga ta avgjört skilabestu leiðina man kann hugsa sær og tað skulu vit halda fram við.

Hann er so avgjörður at siga, at var einki krav um føroyskan kaikant so var alt stýrt úr Aberdeen og Stavanger, og ikki ein føroyingur hevði verið í hesi vinnu.

- Tað er munur á at diskutera tingini út frá einum teoretiskum búskaparligum sjónarmiði og so út frá einum praktiskum vinnuligum royndargrundarlagi. Tað eru tvey heilt ymisk grundstøði sigur oljувinnustjórin og flogfelagsstjórin við greiðari adressu til formannin í Búskaparráðnum, Hermann Oskarsson.

Krøv skapa meiri virkseimi í Føroyum

OLJUTING

Jan Müller

- Tað er eingin ivi um, at krøvini hava havt við sær ein hægri aktivitet í Føroyum - serliga tá tað kemur til flutningstænar, men føroyskir veitarar høvdu

framvegis kunnað komið uppí part m.a. tí, at tað er eitt krav, at boringarnar skulu umsitast úr Føroyum sigur Ben Arabo, stjóri í Amerada Hess í Føroyum. Hann var eisini við á Oljutinginum herfyri.

Hann heldur, at tað kann

gagna føroysku vinnuni at verða veitari til oljувinnuna í Føroyum, tí hetta kann geva referansur til víðari marknaðarføring úti í heiminum, eftirsom oljувinnan er ein alheimsmarknaður.

Hvat viðvíkur keikants-

krøvunum annars sigur Ben Arabo, slík keikantskrøv gera aktivitetin eitt sindur dýrari, men hetta er eitt krav oljufelagini vistu av, áðrenn tey søktu um loyvi, og hetta krav hevur minni at týða økonomiskt, enn eitt nú skattviðurskifti.

